

ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
“УНІВЕРСИТЕТ КОРОЛЯ ДАНИЛА”
Факультет суспільних і прикладних наук
Кафедра психології

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з навчально-методичної роботи
Ярослав ШТАНЬКО

«19» грудня 2025 р.

ПАТОПСИХОЛОГІЯ

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Галузь знань:	05 Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність:	053 Психологія
Освітньо-професійна (освітньо-наукова програма)	«Психологія»
Освітній рівень:	Перший (бакалаврський)
Статус дисципліни:	Обов'язкова
Мова викладання, навчання та оцінювання:	українська

Івано-Франківськ

2025

РОЗРОБНИК:

канд. психол. н., доцент кафедри психології

Олена СЕМАК

ЗАТВЕРДЖЕНО:

на засіданні кафедри психології,
протокол № 5 від 18.12.2025 р.

Завідувач кафедри

Олена ХАЛІК

УЗГОДЖЕНО:

Гарант ОПП

Олег ЗАПУХЛЯК

СХВАЛЕНО:

на засіданні Науково-методичної ради, протокол №5 від 19.12.2025 р.

е-mail	olena.semak@ukd.edu.ua
Номер аудиторії чи кафедри	Кафедра психології, 316 ауд.
Посилання на сайт	https://ukd.edu.ua
Сторінка курсу в СДО	https://online.ukd.edu.ua/

ВСТУП

Анотація до дисципліни. Навчальна дисципліна «Патопсихологія» присвячена вивченню закономірностей порушень психічної діяльності та особистісного розвитку, що виникають у наслідок психічних і соматичних захворювань. У межах курсу розглядаються теоретичні основи патопсихології, її зв'язок із клінічною психологією та психіатрією, а також сучасні підходи до розуміння психічних розладів. Особлива увага приділяється аналізу порушень пізнавальних процесів, емоційно-вольової сфери, мотивації та самосвідомості, формуванню патопсихологічних синдромів і їх діагностичному значенню.

Метою курсу: є формування у студентів системних знань про патопсихологічні прояви психічних розладів, розвиток навичок аналізу порушень психічних процесів і особистості, а також підготовка до професійної діяльності у сфері психологічної діагностики та міждисциплінарної взаємодії з фахівцями медичного профілю.

Завдання курсу:

1. Ознайомлення з предметом, методами та історією розвитку патопсихології.
2. Вивчення основних форм і механізмів порушень пізнавальних процесів, емоційно-вольової сфери та особистості.
3. Формування розуміння патопсихологічних синдромів і їх діагностичного значення.
4. Опанування базових методів патопсихологічного обстеження;

5. Розвиток навичок інтерпретації результатів патопсихологічного дослідження.
6. Формування професійної етики психолога при роботі з особистостями з психічними розладами.

У процесі вивчення дисципліни студент повинен **знати**: теоретичні основи патопсихології та її місце в системі психологічних і медичних наук; основні види порушень пізнавальних процесів; патопсихологічні особливості емоційно-вольової сфери та особистості; основні патопсихологічні синдроми; принципи та методи патопсихологічної діагностики; етичні та деонтологічні засади роботи патопсихолога.

У процесі вивчення дисципліни студент повинен **вміти**: аналізувати прояви порушень психічної діяльності та особистості; застосовувати базові патопсихологічні методики в навчальних і практичних ситуаціях; інтерпретувати результати патопсихологічного обстеження; формулювати патопсихологічні висновки в межах компетенції психолога; співпрацювати з фахівцями суміжних галузей (психіатрами, лікарями, соціальними працівниками).

Професійні компетентності та результати навчання, яких набувають здобувачі освіти внаслідок вивчення навчальної дисципліни «Патопсихологія» (шифри та зміст компетентностей вказано відповідно до ОПП «Психологія», введеної в дію ЗВО «Університет Короля Данила» «01» вересня 2023 року).

Шифр та назва компетентності	Шифр та назва програмних результатів навчання
ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК2. Знання та розуміння предметної області та професійної діяльності. ЗК4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. ЗК5. Здатність бути критичним і самокритичним. ЗК6. Здатність приймати обґрунтовані рішення. СК1.Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології. СК2. Здатність до ретроспективного аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду розуміння природи виникнення, функціонування та розвитку психічних явищ. СК3. Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків. СК4. Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел. СК7. Здатність аналізувати та систематизувати одержані результати, формулювати аргументовані висновки.	ПРН1. Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми. ПРН2. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ у контексті професійних завдань. ПРН3. Здійснювати пошук інформації з різних джерел для вирішення професійних завдань. ПРН4. Обґрунтовувати власну позицію та робити самостійні висновки на основі аналізу джерел. ПРН7. Рефлексувати та критично оцінювати результати психологічного аналізу, формулювати аргументовані висновки. ПРН5. Обирати та застосовувати психодіагностичний інструментарій. ПРН6. Формулювати мету та завдання психологічного дослідження. ПРН8. Презентувати результати аналізу усно та письмово. ПРН10. Формулювати думку логічно, аргументовано, брати участь у дискусіях. ПРН13. Взаємодіяти та толерантно ставитися до осіб з різними особливостями.

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Курс	3		
Семестр	6		
Кількість кредитів ЄКТС	6		
Аудиторні навчальні заняття		денна форма	заочна форма
	лекції	30 год.	4 год.
	семінари, практичні	30 год.	4 год.
Самостійна робота		120 год.	172 год.
Форма підсумкового контролю	Екзамен		

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Перелік тем лекційного матеріалу

МОДУЛЬ I. ОСНОВИ ПАТОПСИХОЛОГІЇ ТА ЗАКОНОМІРНОСТІ ПОРУШЕНЬ ПСИХІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Тема 1. Вступ до патопсихології (2год.)

Предмет і завдання патопсихології. Співвідношення патопсихології та психопатології. Місце патопсихології в системі психологічних і медичних наук.

Питання для самостійного опрацювання. Ознайомлення з предметом, завданнями та специфікою патопсихології як галузі психологічної науки. Аналіз відмінностей між патопсихологією та психопатологією. Визначення місця патопсихології в системі психологічних і медичних дисциплін.

Тема 2. Симптом і синдром у патопсихології (2год.)

Поняття симптому та патопсихологічного синдрому. Структура патопсихологічного синдрому. Діагностичне значення синдрому. Алгоритм патопсихологічного аналізу.

Питання для самостійного опрацювання. Засвоєння понять «симптом» та «патопсихологічний синдром». Аналіз структури патопсихологічного синдрому та його складових. Усвідомлення діагностичного значення синдромологічного підходу в патопсихології.

Тема 3. Етіологія та патогенез психічних розладів (2год.)

Екзогенні, ендогенні, психогенні та соматогенні чинники. Патогенетичні механізми психічних порушень.

Питання для самостійного опрацювання. Вивчення основних етіологічних чинників психічних розладів. Аналіз патогенетичних механізмів розвитку психічних захворювань. Розгляд взаємодії біологічних і психологічних факторів у виникненні психічних розладів.

Тема 4. Рівні та динаміка перебігу психічних розладів (2год.)

Невротичний, психопатичний, психотичний рівні. Продромальний, маніфестний періоди, період редукції. Типи перебігу психічних захворювань.

Питання для самостійного опрацювання. Характеристика рівнів психічних розладів (невротичного, психопатичного, психотичного). Аналіз основних періодів перебігу психічного захворювання. Порівняння типів перебігу психічних хвороб.

Тема 5. Підходи до систематики психічних розладів (2год.)

Медичний і психологічний підходи. Антипсихіатричний напрям. Вітчизняна та міжнародна класифікація психічних розладів.

Питання для самостійного опрацювання. Ознайомлення з основними підходами до класифікації психічних розладів. Аналіз медичного та психологічного підходів до систематики психічних порушень. Критичний розгляд ідей антипсихіатричного напрямку.

МОДУЛЬ II. ПАТОПСИХОЛОГІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА ПСИХІЧНИХ РОЗЛАДІВ І СИНДРОМІВ

Тема 6. Основні патопсихологічні синдроми (2год.)

Шизофренічний. Олігофренічний. Екзогенно- та ендогенно-органічні синдроми. Особистісно-аномальний, невротичний, афективні синдроми.

Питання для самостійного опрацювання. Вивчення основних патопсихологічних синдромів та їх характеристик. Засвоєння принципів синдромологічного аналізу в патопсихологічній діагностиці. Усвідомлення обмежень діагностичних висновків на основі окремих симптомів.

Тема 7. Патопсихологічна характеристика психозів (2год.)

Психози: поняття, структура, прояви. Симптоматичні, органічні, алкогольні психози.

Питання для самостійного опрацювання. Аналіз психологічних особливостей психозів. Ознайомлення з видами психозів та їх патопсихологічною специфікою. Визначення ролі патопсихологічного дослідження у диференційній діагностиці психозів.

Тема 8. Шизофренія: патопсихологічний аналіз (4год.)

Порушення мислення, емоційно-вольової сфери та особистості. Форми та типи перебігу. Особливості у дитячому та підлітковому віці.

Питання для самостійного опрацювання. Аналіз порушень пізнавальної, емоційно-вольової та мотиваційної сфер при шизофренії. Ознайомлення з формами та типами перебігу шизофренії. Вивчення вікових особливостей патопсихологічних проявів шизофренії.

Тема 9. Афективні розлади (2год.)

Маніакально-депресивний (біполярний) розлад. Маніакальні та депресивні фази. Вікові особливості перебігу.

Питання для самостійного опрацювання. Аналіз патопсихологічних особливостей маніакальної та депресивної фаз. Вивчення змін когнітивної та емоційно-вольової сфер при афективних розладах. Ознайомлення з чинниками, що впливають на перебіг афективних розладів.

Тема 10. Епілепсія та органічні ураження мозку (2год.)

Патопсихологічні особливості. Динаміка порушень психічної діяльності та особистості.

Питання для самостійного опрацювання. Аналіз патопсихологічних змін при епілепсії. Вивчення динаміки психічних порушень при органічних ураженнях головного мозку. Ознайомлення з особливостями розумової працездатності при органічних порушеннях.

Тема 11. Психогенні розлади та неврози (2 год.)

Реактивні психози. Неврози та їх відмежування від психопатій.

Питання для самостійного опрацювання. Вивчення психологічних механізмів психогенних розладів. Аналіз відмінностей між неврозами та психопатіями. Ознайомлення з особливостями реактивних психозів.

Тема 12. Розлади особистості (психопатії) (4год.)

Критерії діагностики. Типологія психопатій. Динаміка та патохарактерологічний розвиток.

Питання для самостійного опрацювання. Засвоєння критеріїв діагностики розладів особистості. Порівняльний аналіз психопатій та акцентуацій характеру. Вивчення чинників динаміки та компенсації психопатій.

Тема 13. Аномалії психічного розвитку (2год.)

Олігофренія: етіологія, ступені, патопсихологічна характеристика. Дизонтогенез психіки.

Питання для самостійного опрацювання. Ознайомлення з поняттям дизонтогенезу та його формами. Вивчення основних ознак і ступенів олігофренії. Усвідомлення ролі патопсихологічного дослідження при аномаліях психічного розвитку.

Перелік тем практичних занять

МОДУЛЬ I. ОСНОВИ ПАТОПСИХОЛОГІЇ ТА ЗАКОНОМІРНОСТІ ПОРУШЕНЬ ПСИХІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Тема 1. Вступ до патопсихології (2год.)

Предмет і завдання патопсихології. Співвідношення патопсихології та психопатології. Місце патопсихології в системі психологічних і медичних наук.

Завдання для самостійної роботи. Аналіз навчальної ситуації з професійної діяльності психолога та психіатра з метою визначення меж компетенції патопсихолога. Обґрунтування ролі патопсихології у системі психологічних і медичних наук.

Тема 2. Симптом і синдром у патопсихології (2год.)

Поняття симптому та патопсихологічного синдрому. Структура патопсихологічного синдрому. Діагностичне значення синдрому. Алгоритм патопсихологічного аналізу.

Завдання для самостійної роботи. Робота з навчальним кейсом (опис поведінки та діяльності умовного обстежуваного): виокремлення окремих симптомів, їх групування та формування припущення щодо патопсихологічного синдрому.

Тема 3. Етіологія та патогенез психічних розладів (2год.)

Екзогенні, ендогенні, психогенні та соматогенні чинники. Патогенетичні механізми психічних порушень.

Завдання для самостійної роботи. Аналіз опису клініко-психологічної ситуації з метою визначення можливих етіологічних чинників та обговорення ймовірних патогенетичних механізмів психічного розладу.

Тема 4. Рівні та динаміка перебігу психічних розладів (2год.)

Невротичний, психопатичний, психотичний рівні. Продромальний, маніфестний періоди, період редуції. Типи перебігу психічних захворювань. Порівняння типів перебігу психічних хвороб.

Завдання для самостійної роботи. Порівняльний аналіз кількох навчальних описів психічних станів з метою визначення рівня психічного розладу та типу його перебігу.

Тема 5. Підходи до систематики психічних розладів (2год.)

Медичний і психологічний підходи. Антипсихіатричний напрям. Вітчизняна та міжнародна класифікація психічних розладів.

Завдання для самостійної роботи. Аналіз одного й того ж навчального кейсу з позицій різних підходів до систематики психічних розладів (медичного, психологічного, антипсихіатричного). Обговорення переваг і обмежень кожного підходу.

МОДУЛЬ II. ПАТОПСИХОЛОГІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА ПСИХІЧНИХ РОЗЛАДІВ І СИНДРОМІВ

Тема 6. Основні патопсихологічні синдроми (2год.)

Шизофренічний. Олігофренічний. Екзогенно- та ендогенно-органічні синдроми. Особистісно-аномальний, невротичний, афективні синдроми.

Завдання для самостійної роботи. Робота з узагальненими описами патопсихологічних синдромів: співвіднесення проявів порушень пізнавальної, емоційно-вольової та мотиваційної сфер з відповідним синдромом.

Тема 7. Патопсихологічна характеристика психозів (2год.)

Психози: поняття, структура, прояви. Симптоматичні, органічні, алкогольні психози.

Завдання для самостійної роботи. Аналіз навчального опису психотичного стану з акцентом на особливості мислення, емоційної сфери та поведінки. Обговорення можливостей і меж патопсихологічного дослідження.

Тема 8. Шизофренія: патопсихологічний аналіз (4год.)

Порушення мислення, емоційно-вольової сфери та особистості. Форми та типи перебігу. Особливості у дитячому та підлітковому віці.

Завдання для самостійної роботи. Аналіз фрагментів опису мислення, мовлення та мотиваційної сфери умовного пацієнта з метою виявлення характерних для шизофренії патопсихологічних ознак.

Тема 9. Афективні розлади (2год.)

Маніакально-депресивний (біполярний) розлад. Маніакальні та депресивні фази. Вікові особливості перебігу.

Завдання для самостійної роботи. Порівняльний аналіз двох навчальних кейсів (маніакального та депресивного станів) з метою виявлення відмінностей у пізнавальній діяльності, емоційному реагуванні та поведінці.

Тема 10. Епілепсія та органічні ураження мозку (2год.)

Патопсихологічні особливості. Динаміка порушень психічної діяльності та особистості.

Завдання для самостійної роботи. Аналіз опису діяльності умовного обстежуваного з органічним ураженням мозку з акцентом на динаміку працездатності, виснажуваність та особливості пізнавальних процесів.

Тема 11. Психогенні розлади та неврози (2год.)

Реактивні психози. Неврози та їх відмежування від психопатій.

Завдання для самостійної роботи. Робота з навчальним кейсом психогенного розладу: аналіз ролі психотравмуючого чинника та психологічних механізмів формування симптоматики.

Тема 12. Розлади особистості (психопатії) (4год.)

Критерії діагностики. Типологія психопатій. Динаміка та патохарактерологічний розвиток.

Завдання для самостійної роботи. Аналіз опису особистісних особливостей умовного обстежуваного з метою відмежування розладу особистості від акцентуації характеру та невротичних проявів.

Тема 13. Аномалії психічного розвитку (2год.)

Олігофренія: етіологія, ступені, патопсихологічна характеристика.
Дизонтогенез психіки.

Завдання для самостійної роботи. Аналіз навчального опису психічного розвитку дитини або підлітка з метою визначення ознак дизонтогенезу та їх патопсихологічної характеристики.

Зміст самостійної роботи здобувачів

Розподіл годин, виділених на вивчення дисципліни:

Найменування видів робіт	Розподіл годин	
	денна форма	заочна форма
Самостійна робота, год, у т.ч.:	120	172
Опрацювання матеріалу, викладеного на лекціях	30	10
Підготовка до практичних занять та контрольних заходів	40	10
Підготовка звітів з практичних робіт	-	-
Підготовка до поточного контролю	10	10
Опрацювання матеріалу, винесеного на самостійне вивчення	40	142

ПОЛІТИКА КУРСУ

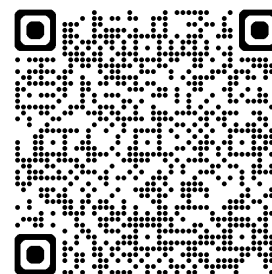
1) щодо оскарження результатів контрольних заходів

Здобувачі вищої освіти мають право на оскарження оцінки з дисципліни отриманої під час контрольних заходів. Апеляція здійснюється відповідно до «Положення про політику та врегулювання конфліктних ситуацій». Ознайомитись з документом можна за покликанням <https://bit.ly/3CnfUgk>.

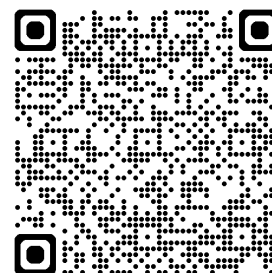
2) щодо системи поточного і підсумкового контролю

Організація поточного та підсумкового семестрового контролю знань студентів, проведення практик та атестації, переведення показників академічної успішності за 100-бальною шкалою в систему оцінок за національною шкалою здійснюється згідно з “Положенням про систему поточного і підсумкового контролю, оцінювання знань та визначення рейтингу здобувачів освіти”. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

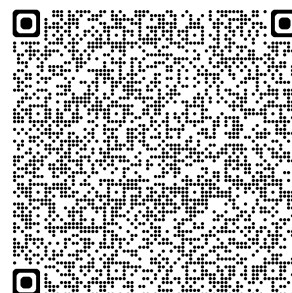
2) щодо системи поточного і підсумкового контролю

Організація поточного та підсумкового семестрового контролю знань студентів, проведення практик та атестації, переведення показників академічної успішності за 100-бальною шкалою в систему оцінок за національною шкалою здійснюється згідно з “Положенням про систему поточного і підсумкового контролю, оцінювання знань та визначення рейтингу здобувачів освіти”. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

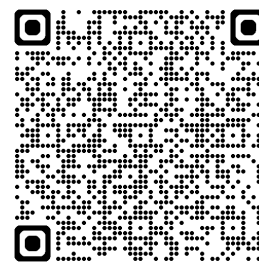
3) щодо оскарження результатів контрольних заходів

Здобувачі вищої освіти мають право на оскарження оцінки з дисципліни отриманої під час контрольних заходів. Апеляція здійснюється відповідно до «Положення про політику та врегулювання конфліктних ситуацій». Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

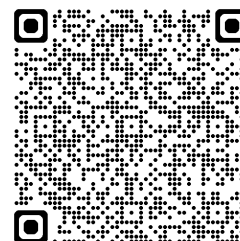
4) щодо дотримання академічної доброчесності

“Положення про академічну доброчесність” закріплює моральні принципи, норми та правила етичної поведінки, позитивного, сприятливого, доброчесного освітнього і наукового середовища, професійної діяльності та професійного спілкування спільноти Університету, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

5) щодо використання штучного інтелекту

“Положення про академічну доброчесність” визначає політику щодо використання технічних засобів на основі штучного інтелекту в освітньому процесі. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#). “Положення про систему запобігання та виявлення академічного плагіату, самоплагіату, фабрикації та фальсифікації академічних творів” містить рекомендації щодо використання в академічних текстах генераторів на основі штучного інтелекту. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

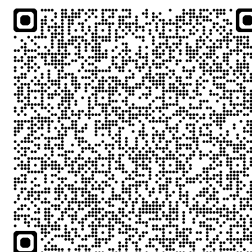
6) щодо використання технічних засобів в аудиторії та правила комунікації

Використання мобільних телефонів, планшетів та інших гаджетів під час лекційних та практичних занять дозволяється виключно у навчальних цілях (для уточнення певних даних, перевірки правопису, отримання довідкової інформації тощо). На гаджетах повинен бути активований режим «без звуку» до початку заняття. Під час занять заборонено надсилання текстових повідомлень, прослуховування музики, перевірка електронної пошти, соціальних мереж тощо. Під час виконання заходів контролю використання гаджетів заборонено (за винятком, коли це передбачено умовами його проведення). У разі порушення цієї заборони результат анулюється без права перескладання.

Комунікація відбувається через електронну пошту і сторінку дисципліни в Moodle.

7) щодо зарахування результатів навчання, здобутих шляхом формальної/інформальної освіти

Процедури визнання результатів навчання, здобутих шляхом формальної/інформальної освіти визначаються «Положенням про порядок визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та / або інформальної освіти». Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

№ П№	Перелік онлайн-курсів	Перелік тем, які можуть бути перераховані (за умови наявності сертифіката на ім'я)
---------	-----------------------	--

		та прізвище студента/студентки)
1	Платформа COURSERA Вступ до аномальної психології https://www.coursera.org/learn/intro-abnormal-psych (безкоштовно за умови написання мотиваційного листа і отримання підтвердження)	Тема 1. Вступ до патопсихології Тема 2. Симптом і синдром у патопсихології Тема 8. Шизофренія: патопсихологічний аналіз
2	Платформа Udemy Abnormal Psychology Made Easy udemy.com/course/abnormal-psychology-made-easy/ (безкоштовно за умови авторизації від університету)	Тема 1. Вступ до патопсихології Тема 4. Рівні та динаміка перебігу психічних розладів Тема 5. Підходи до систематики психічних розладів
3	Платформа Udemy The Psychology of Psychopathology. A Complete Guide https://www.udemy.com/course/the-psychology-of-psychopathology-a-complete-guide/ (безкоштовно за умови авторизації від університету)	Тема 1. Вступ до патопсихології Тема 11. Психогенні розлади та неврози

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

При вивченні дисципліни застосовується комплекс методів для організації навчання студентів з метою розвитку їх логічного та абстрактного мислення, творчих здібностей, підвищення мотивації до навчання та формування особистості майбутнього фахівця.

Програмний результат навчання	Метод навчання	Метод оцінювання
ПРН1. Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання.	бесіда бесіда-діалог аналітичний	усний контроль програмований контроль
ПРН 2. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань.	бесіда-діалог; аналітичний; комп'ютерні і мультимедійні методи, індуктивний	самооцінювання
ПРН 9. Пропонувати власні способи вирішення психологічних засад і проблем у процесі професійної діяльності, приймати та аргументувати власні рішення щодо їх розв'язання (зокрема, щодо організації заходів раннього втручання).	порівняльний; проблемно-пошуковий мозковий штурм	самооцінювання, письмовий контроль
ПРН 18. Вживати ефективних заходів щодо збереження здоров'я (власного й оточення) та за потреби визначити зміст запиту до супервізії.	синтетичний бесіда	самооцінювання

ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Вид	Зміст	% від загальної оцінки	Бал	
			min	max
Поточні контрольні заходи	всього	60	35	60
Підсумкові контрольні заходи	залік	40	25	40
Всього:	-	100	60	100

Процедура проведення контрольних заходів, а саме поточного контролю знань протягом семестру та підсумкового семестрового контролю, регулюється «Положенням про систему поточного та підсумкового контролю оцінювання знань та визначення рейтингу студентів».

Фіксація **поточного** контролю здійснюється в “Електронному журналі обліку успішності академічної групи” на підставі чотирибальної шкали – “2”; “3”; “4”; “5”. У разі відсутності студента на занятті виставляється “н”. За результатами поточного контролю у журналі, автоматично визначається підсумкова оцінка, здійснюється підрахунок пропущених занять.

Критерії оцінювання:

«незадовільно»	володіє навчальним матеріалом на рівні елементарного розпізнавання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів, що позначаються окремими словами чи реченнями; володіє матеріалом на елементарному рівні засвоєння, викладає його уривчастими реченнями, виявляє здатність висловити думку на елементарному рівні; володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять не значну частину навчального матеріалу;
«задовільно»	володіє матеріалом на початковому рівні, значну частину матеріалу відтворює на репродуктивному рівні; володіє матеріалом на рівні, вищому за початковий, здатний за допомогою викладача логічно відтворити значну його частину; може відтворити значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, за допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, порівнювати та робити висновки, виправляти допущені помилки;
«добре»	здатний застосовувати вивчений матеріал на рівні стандартних ситуацій, частково контролювати власні навчальні дії, наводити окремі власні приклади на підтвердження певних тверджень: вміє порівнювати, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, в цілому самостійно застосовувати її на практиці, контролювати власну діяльність, виправляти помилки і добирати аргументи на підтвердження певних думок під керівництвом викладача; вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, та вміє застосовувати його на практиці; вільно розв'язує задачі в стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, добирає переконливі аргументи на підтвердження вивченого матеріалу;
«відмінно»	виявляє початкові творчі здібності, самостійно визначає окремі цілі власної навчальної діяльності, оцінює окремі нові факти, явища, ідеї; знаходить джерела інформації та самостійно використовує їх відповідно до цілей, поставлених викладачем; вільно висловлює власні думки і відчуття, визначає програму особистої пізнавальної діяльності, самостійно оцінює різноманітні життєві явища і факти, виявляючи особисту позицію щодо них; без допомоги викладача знаходить джерела інформації і використовує одержані відомості відповідно до мети та завдань власної пізнавальної діяльності; використовує набуті знання і вміння в нестандартних ситуаціях; виявляє особливі творчі

	здібності, самостійно розвиває власні обдарування і нахили, вміє самостійно здобувати знання.
--	---

Усі пропущені заняття, а також негативні оцінки студенти зобов'язані відпрацювати впродовж трьох наступних тижнів. У випадку недотримання цієї норми, замість “н” в журналі буде виставлено “0” (нуль балів), без права перескладання. Відпрацьоване лекційне заняття в електронному журналі позначається літерою «в». До підсумкового контролю допускаються студенти які за результатами поточного контролю отримали не менше 35 балів. Усі студенти, що отримали 34 балів і менше, не допускаються до складання підсумкового контролю і на підставі укладання додаткового договору, здійснюють повторне вивчення дисципліни впродовж наступного навчального семестру. За результатами підсумкового контролю (залік) студент може отримати 40 балів. Студенти, які під час підсумкового контролю отримали 24 бали і менше, вважаються такими, що не здали залік і повинні йти на перескладання.

Загальна семестрова оцінка з дисципліни, яка виставляється в екзаменаційних відомостях оцінюється в балах (згідно зі **Шкалою оцінювання знань за ЄКТС**) і є сумою балів отриманих під час поточного та підсумкового контролю.

Шкала оцінювання знань за ЄКТС:

Оцінка за національною шкалою	Рівень досягнень, %	Шкала ECTS
Національна диференційована шкала		
Відмінно	90 – 100	A
Добре	83 – 89	B
	75 – 82	C
Задовільно	67 – 74	D
	60 – 66	E
Незадовільно	35 – 59	FX
	0 – 34	F
Національна недиференційована шкала		
Зараховано	60 – 100	-
Не зараховано	0 – 59	-

Студенти, які не з'явилися на залік без поважних причин, вважаються такими, що одержали незадовільну оцінку.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Максимова Н. Ю., Мілютіна К. Л. Основи дитячої патопсихології : навч. посіб. Київ : Перун, 1997. 464 с.
2. Мартинюк І. А. Патопсихологія. Практикум. навч. посібник. Вид. Каравела. 2023. 184 с.
3. Клевець Л. М., Хоменко В. І. Патопсихологія: практикум : навчальний посібник; Державний податковий університет. Ірпінь, 2024. 122 с.
4. Корнієнко В. В. Патопсихологія : навч. посіб. Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2023. 120 с.
5. Османова А. М., Хорунженко Г. В. Патопсихологія : навч.-метод. посібн. Київ: Талком, 2022. 188 с.
6. Семиченко В. А. Клінічна психологія : навч. посіб. Київ : Каравела, 2020. 320 с.
7. Шкарлатюк К. І. Патопсихологія : навч. посіб. Луцьк : Вежа Друк, 2022. 155 с.

Додаткова література

1. Крюкова М. А., Курова А. В. Патопсихологія : навчально-методичний посібник (для студентів факультету психології, політології та соціології НУ «ОЮА»). Одеса : Фенікс, 2019. 38 с
2. Кокун О. М., Агєєва В. В., Клименко І. В. та ін. Психологія здоров'я та психічного благополуччя : навч. посіб. Київ : Логос, 2021. 312 с.
3. Основи патопсихології: навчально-методичний посібник / укл. Н. А. П'ясецька. Умань: АЛМІ, 2015. 232 с.
4. Патопсихологія та спецпрактикум з клінічної психодіагностики : навч.-метод. посіб. / уклад. А. П. Мельник, Л. І. Магдисюк, Т. І. Дучимінська. Луцьк : Вежа-Друк, 2018. 152 с.
5. Смулевич А. Б. Психопатологія особистості та межові психічні розлади: навч. посіб. Київ : Медицина, 2019. 352 с.

6. Чабан О. С., Хаустова О. О. Психічне здоров'я в умовах сучасних соціальних викликів : навч. посіб. Київ : Медкнига, 2022. 280 с.

Електронні інформаційні ресурси

1. <https://ua-test.com/>
2. [АІС "Я-психолог"](#)